

Πρόλογος

Το βιβλίο του Νίκου Κλειτσίκια και του Διονύση Αναστασόπουλου καταθέτει με πλήρη τεκμηρίωση και όλα τα αναγκαία επιστημονικά και ιστορικά στοιχεία, το αποτέλεσμα των ιταλικών εκλογών του 2006. Απεικονίζει με αντικειμενικότητα τη σημερινή πολιτική κατάσταση στη γειτονική χώρα, εστιάζοντας στους πρωταγωνιστές της, χωρίς συναισθηματικές αντιδράσεις και πρόθεση χειρισμού των χαρακτήρων. Η αναλυτική παρουσίαση του χάρτη των πολιτικών κομμάτων και των εκλογικών συνασπισμών έχει διττή σημασία: αφ' ενός αναδεικνύει την αναγκαιότητα της πολιτικής μέσω των πολιτικών κομμάτων – γεγονός που εν πολλοίς αποτελεί και αντανάκλαση της κοινωνικής πραγματικότητας – και αφ' ετέρου επισημαίνει όλους εκείνους τους μηχανισμούς «κατασκευής της πραγματικότητας», που τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας επιστρατεύουν για να «εξημεύσουν»

την πολιτική πραγματικότητα με τους δικούς τους όρους αλλά και για τους δικούς τους λόγους.

Το βιβλίο φωτίζει με αναλυτικό τρόπο όχι μόνο τους πρωταγωνιστές, αλλά και όλους τους παράγοντες που εμπλέκονται γύρω τους, αυξάνοντας ή μειώνοντας τη δημοτικότητά τους αλλά και επηρεάζοντας τις τελικές εκλογικές προτιμήσεις των Πολιτών. Μέσα από την αναλυτική παρουσίαση του πολιτικού/εκλογικού χάρτη της Ιταλίας, επιβεβαιώνεται η «κρίση» που διαπερνά συνολικά την ευρωπαϊκή πολιτική. Παράλληλα, επιβεβαιώνεται επίσης και το βαθύ ιδεολογικό, πολιτικό, κοινωνικό αλλά και ψυχολογικό ρήγμα, που διαπερνά με ιδιαίτερη ένταση την Ιταλία. Μέσα από την αναλυτική παρουσίαση του πολιτικού τοπίου της Ιταλίας, προσφέρεται και το πλεονέκτημα της σύγκρισης με το μεταπολεμικό παρελθόν της χώρας αυτής.

Όπως οι συγγραφείς, είχα την τύχη να σπουδάσω κι εγώ στην Ιταλία. Έχοντας λοιπόν ίδια γνώση των πραγμάτων, δεν διακατέχομαι από τη (γενικευμένη πλέον) έκκληξη, για το που οδηγήθηκαν τα πράγματα, μέσα από την ιδιόμορφη ανάπτυξη του πολιτικού συστήματος στην Ιταλία. Κατά τη γνώμη μου, οι πολιτικές συμπεριφορές και πρακτικές εξουσίας, που γνωρίσαμε με τη δυναμική είσοδο στην πολιτική του Silvio Berlusconi, αλλά και την συνεχιζόμενη αντοχή που επιδεικνύουν οι πρακτικές αυτές, αποτελούν κοινά χαρακτηριστικά της νέας ευρωπαϊκής δεξιάς. Επιπροσθέτως, η πύρρεια εκλογική “νίκη” της κεντροαριστεράς σαφώς και δεν έχει τα χαρακτηριστικά μιας καθαρής πολιτικής νίκης. Και τούτο γιατί η συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση προσέλαβε ένα χαρακτήρα «προσωπικού δημοψηφίσματος» υπέρ ή κατά του Berlusconi. Απόδειξη άλλωστε αυτού του χαρακτήρα των πρόσφατων εκλογών ήταν και το γεγονός ότι όλη η ιταλική διάνοξη – από τον Umberto Eco μέχρι το νομπελίστα Dario Fo – απαιτήσε «να φύγει ο Berlusconi και τίποτα άλλο».

Στο βιβλίο αυτό, μέσα από την πιστή καταγραφή των στοιχείων, παρουσιάζεται αναλυτικά το «φαινόμενο Berlusconi». Ο «κμπερλουσκονισμός» - όπως επικράτησε να αναφέρεται το συγκεκομμένο φαινόμενο - δεν αποτελεί μια ιταλική ιδιαιτερότητα: συνιστά το δομικό άξονα της «σύγχρονης» δεξιάς και κυριαρχεί σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες. Πρόκειται για την αντίληψη που καλλιεργείται συστηματικά στους πολίτες και η οποία στόχο έχει την «αυτονόητη αποδοχή» μιας κοινωνίας χωρίς όρια και κανόνες και με μοναδικό σκοπό την ικανοποίηση του ατομικού κέρδους, μέσα στο αδιαμφισβήτητο πλαίσιο λειτουργίας μιας πανίσχυρης αλλά και απολύτως ασύδοτης Αγοράς.

Μπροστά στο φαινόμενο αυτό, η ιταλική κεντροαριστερά περιορίστηκε στην εκλογική διαχείριση των πολιτικών δεδομένων, αναζητώντας ένα κοινό εκλογικό παρανομαστή - χωρίς όμως να γίνει τελικά κατορθωτό, να συγκροτηθεί μια ισχυρή και αξιόπιστη εναλλακτική πρόταση, η οποία θα υπεράσπιζε πρώτα και πάνω απ' όλα την ιστορικά κατοχυρωμένη κοινωνική της ευαισθησία.

Από το άλλο μέρος, η κεντροδεξιά έχασε μια εκλογική μάχη για λίγες χιλιάδες ψήφους (25.000 για την ακρίβεια), αλλά κέρδισε τον πόλεμο, όταν το 50% των Ιταλών ψηφίζει ουσιαστικά εναντίον ενός μοντέλου ισχυρής κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης. Σε αυτό ακριβώς το σημείο η κεντροαριστερά καλείται πλέον να αποδείξει ότι είναι παρούσα, ζωντανή και διατηρεί τα ξεκάθαρα ιδεολογικά της χαρακτηριστικά.

Η προσωπική συμμετοχή ενός εκ των συγγραφέων, του Νίκου Κλειτσόικα, στο κεντρικό εκλογικό επιτελείο της αριστεράς, μας δίνει τη δυνατότητα να διακρίνουμε σ' αυτό το βιβλίο τους όρους της αναμέτρησης. Στις πρόσφατες εκλογές στην Ιταλία, αναμετρήθηκαν δύο πολιτικοί σχηματισμοί, οι οποίοι είχαν ενταγμένες στους κόλπους τους πολλές και αντικρουόμενες πολιτικές τάσεις. Ίσως για το λόγο αυτό, η αναμέτρηση τελικά δεν έγινε στη βάση κάποιων από τα γνωστά, πολιτικά, οικονομικά, εκλογικά κριτήρια. Ουσιαστικά δεν υπήρξε πολιτική σύγκρουση ή αντιπαράθεση αλλά προσπάθεια και από τις δύο πλευρές να πείσουν για τη διαχειριστική τους ικανότητα. Το στοιχείο, όμως, αυτό οδηγεί στο ερώτημα αν μπορεί τελικά να υπάρξει κοινωνική πολιτική μιας κεντροαριστερής εξουσίας, στην οποία ο άνθρωπος και τα κοινωνικά προβλήματα έχουν τεθεί στο περιθώριο και το μείζον θέμα, πλέον, είναι η αξιολόγηση της διαχειριστικής ή τεχνοκρατικής ικανότητας των πολιτικών προσώπων.

Είναι γεγονός ότι οι πολίτες της Ευρώπης στέλνουν ένα και μοναδικό μήνυμα, το οποίο δεν μπορεί ν' αγνοήσει καμία πολιτική δύναμη: δώστε απαντήσεις και λύσεις για την ανεργία, την αβεβαιότητα, την ανασφάλεια, την κοινωνική αλληλεγγύη. Η μέχρι στιγμής παρουσία της ευρωπαϊκής δεξιάς, αποδεικνύει την αδυναμία της να δώσει απαντήσεις στα αιτήματα αυτά. Από την πλευρά της η ευρωπαϊκή κεντροαριστερά υποχρεούται να προτείνει λύσεις με τη συμμετοχή των πολιτών: λύσεις τεκμηριωμένες, που να προέρχονται μέσα από έναν ειλικρινή διάλογο και μια διαδικασία ισότιμης διαβούλευσης με την κοινωνία των πολιτών. Και οι λύσεις αυτές, απ' ενός, οφείλουν να κατοχυρώνουν τα κεκτημένα, απ' ετέρου, οφείλουν να δίνουν προοπτική για ένα καλύτερο αύριο.

Κατά τη γνώμη μου, ένα από τα προτερήματα αυτού του βιβλίου είναι η σαφήνεια με την οποία ο αναγνώστης μπορεί να οδηγηθεί στα δικά του συμπεράσματα. Το δικό μου συμπέρασμα, είναι πως το συνολικό πανευρωπαϊκό τοπίο παραμένει θολό. Όσο αυτό θα διαωνίζεται, χωρίς να προβάλλεται μια πειστική εναλλακτική πρόταση εξουσίας, οι Πολίτες θα είναι αναγκασμένοι να κινούνται μέσα σε ένα περιβάλλον γενικευμένης αβεβαιότητας και ανασφάλειας.

Ως προς το ελληνικό αναγνωστικό κοινό, οι συγγραφείς του προσφέρουν μια ολοκληρωμένη καταγραφή της πολιτικής κατάστασης που επικρατεί στη γειτονική μας χώρα, μέσα από την παρουσίαση του γαλαξία των πολιτικών κομμάτων και των κινημάτων της αυγής του 21ου αιώνα. Ο τρόπος με τον οποίο το βιβλίο αυτό μας εισάγει στη μελέτη του πολιτικού συστήματος μιας γείτονας χώρας, αλλά και σε γενικότερους προβληματισμούς και συμπεράσματα για το πολιτικό μέλλον της Ευρώπης, με οδηγούν να αναρωτηθώ κι εγώ χρησιμοποιώντας τα λόγια του Δημήτρη Γληνού: «Σαν ένα όνειρο μελλοντικό βέβαια, όχι όμως απραγματοποίητο φέγγει τώρα μπροστά στα μάτια μου ένας ελληνισμός άξιος δημιουργικός εργάτης του σήμερα, γερά ριζωμένος απάνω στη γη του, στα γαλανά και ευλογημένα τούτα περιγιάλια στην Ανατολική Μεσόγειο, μέσα στα μεγάλα εκπολιτιστικά ρέματα, που διασταυρώνονται και πάλι ανάμεσα σ' Ανατολή και Δύση, Βοριά και Νότο, ριζωμένος μέσα στη σημερινή ζωή με το μόχθο της παραγωγικής δουλειάς του, δημιουργός του νέου του πολιτισμού, μα και συνάμα κεντρική φωτοβόλα εστία για τις ανθρωπιστικές σπουδές σ' όλη την Ευρώπη, σ' όλο τον κόσμο».

Αθήνα, Νοέμβρης 2006

Άντζελα Γκερέκου
Βουλευτής Κέρκυρας